

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Shemot

Shelomoh ben Yitshaḳ

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

30

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10060

והיה על המצנפת אל מול פני המצנפת
 יהיה: לה והיה ער מצח אהרן ונשא
 אהרן את צנן הקדשים אשר יקדישו בני
 ישראל לכל מתנת קדשיהם והיה ער
 מצחו תמיד לרצון להם לפני יהוה:
 לט ושבעת הכתנת שש ועשית מצנפת
 שש ואבגט תעשה מעשה רקס: מ ולבג
 אהרן תעשה כתנת ועשית להם אבגטים
 ומבגרות תעשה להם לכבוד ולתפארת:
 מא והלבשת אתם את אהרן אחיד ואת
 בניו אתו ומשחת אתם ומלאת את ידכם
 וקדשת אתם וכהנולתי: מב ועשה להם
 זכנסים כד לבסות בשר ערוה ממחנים ועד
 זרכים יהיו: מג והיו על אהרן ועל בניו
 בבגים אל אהל מועד או בגשתם אל
 המזבח לשרת בקדש ולא ינשאו עון ומתו
 חקרת עולם לו ולירעו אהריו:
 ס א וזה הדבר אשר תעשה להם
 לקדש אתם לכהן לי לקח פר אחד בן בקר
 ואילם שנים תמימים: ב ולחם מצות וחלת
 מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים
 בשמן סלת חטים תעשה אתם: ג ונתת
 אותם על סר אחד והקרבת אתם בסל ואת

הפר רש"י

על מצנפתא לקביל אפי מצנפתא יהי:
 לה ויהי על לבית עינוהי דאהרן וישור
 אהרן יתענית קודשיא די יקדשון בני ישראל
 לקל מתנת קודשיהון ויהי על לבית עינוהי
 תדירא לרצוא להון קדם יי: לט ותבג
 כתנא דבוצא ותעביד מצנפתא דבוצא
 ותמנין תעביד עובר צייר: מ ולבגי אהרן
 תעביד כתונין ותעביד להון המנין וכובעין
 תעביד להון ליקר ולתושבחה: מא ותלביש
 יתהון ית אהרן אהרן וית בגוהי ועמיה
 ותבגי יתהון ותקריב ית קורבניהון ותקדיש
 יתהון וישמשון קדמי: מב ועיבד להון
 מכנסין דבוצ לכסאה בסר ערייא מחרצין
 ועד ירכן יהון: מג ויהון על אהרן ועל
 בגוהי במעלהון דמשפן זימנא או במקרבון
 למדבחה לשמשא בקודשא ולא יקבלון
 חוקא ולא ימותון קים עלם ליה ולבנותו
 בתרוהי: א ודין פתנקא דתעביד דהון
 לקדשא יתהון לשמשא קדמי סב תור תו
 בר תורי ודיכרין תרין שלמין: ב ולחם
 פטיר ונריצן פטירין דפילן במשה ואספונין
 פטירין דמשיחין במשה סולת דחישין
 תעביד יתהון: ג ונתת יתהון על סלא תו
 ותקריב

ותקריב

תכלת - וכוונתו אחר הוא חומר ויתנו עליו פתיל תכלת ועוד כתוב כאן והיה על המצנפת ולמטה הוא חומר והיה על מצח אהרן
 (ובחיים כה) וכשיטת קדשים שנינו שערן היה כראה בין יין למצנפת שסלמית תפילין למדנו שהמצנפת למעלה כגובה הראש ואינה עמוקה
 לכנס בה כל הראש עד המצח והצד מלמטה והפתילים היו ככוכים ותלויין כוכבי ראשים וכאלמנעו ססה כג' מקומות הללו פתיל מלמעלה
 אחד תחתן ואחד עכפמים כנגדו וקושר ראשי הפתילים מחזורי העורף שלשתן וממלאו בין אורך הטם ופתילי ראשו וקופין את הקדקד והפתיל
 האמצעי סכראשו קשור עד ראשי הטנים והולך על פני רוחם הראש מלמעלה וממלא עשוי כתיף כובע ועל פתיל האמצעי הוא חומר ויהי על
 המצנפת והיה בותן הצד על ראשו כתיף כובע על המצנפת והפתיל האמצעי מחויקו סחינו כופל והטם תלוי כנגד מצחו ונתקיימו כל התקנות
 פתיל על הצד וכן על הפתיל ופתיל על המצנפת מלמעלה: (לה) ונשא אהרן - לשען סליסה ואעפ"כ חיימו מן מצחו אהרן מן מצחו
 המשא

חציוני אפיא ויהי על מצנפתא מעילתו תפילת רישא קל קביל אפי מצנפתא יהי : לח ויהי על פדתא דבית
 אפי דאחרון מן צידעא לצידעא ותקמי וישודל אחרון ענת קדשיא דמקדשון בני ישראל לכל מקנת קדשיהון
 דמקדשון יהון ויהי על פדתא דביתא לבנא להון וקם : לט ותבמץ ביתא דבוצא למפפרא על שדי
 אדקא זבא ונתעבד מצנפתא דבוצא למפפרא על קמפי בציונהון וקמור מעבד עובד ציור : מ ולקמי אחר
 מעבד כתיבין ותעבד להון קמורין וכבצעין וגו : מא ותלביש יתהון וגו :

ירושלמי
 אדבסקין דבין :

מב ועבד להון אדבסקין דבין לבפא פשר עיקרא מן אחר קמור תרציהון
 ועד יתיהון יהון : מג והון על אחרון ועל בניו בנסן מעלהון למשבו זימנא
 או במקדשהון למדבקה לשמשיא בקידשא ולא יקבלון חובא באשא מצלהבא קמס עלם ליה ולקמי בתרין
 א נרין פתוקא דמעבד להון לקדשא יתהון לשמשיא קמיו סב תור סד בר תורי דלא עירובין ודקריין תרין שלמין
 ב! רלחים פטיר וקריצין פטירין דהתיבין בקושח ויתא ועירובין דלחים פטיר דמשיהון בקושח ויתא סמידא דהתיבין
 מעבד יתהון : ג ויתמו יתהון על פלא סד ותקרב יתהון בפלא גר תורא גר תרין וסוקרון באפלא :

ית

רשיי

הנשא של עון כנזא מסולק העון מן הקדשים : את עון הקדשים . (מנחות כ"ה) לרזות על הדס ועל החלב שקרכו כטומאה כנו
 שטינו ארזי עון הוא טשא חס עון פיגול הרי כשר לאמר לא ירצה ואם עון מותר הרי נאמר לא יחשב ואין לומר סיכר על עון הכהן שהקריבם
 טשא שהרי עון הקדשים נאמר ולא עון המקריבים הא אינו מרצה אלא להכשיר הקרבן : והיה על מצחו תמיד . ח"ל לומר שיהא על
 מצחו תמיד שהרי אינו עליו אלא בשעת העבודה אלא תמיד לרזות להם אפילו אינו על מצחו שלא היה כהן גדול עובד כאותה שעה ולדברי האומר
 עורכו על מצחו מכפר ומרצה ואם לאו אינו מרצה נדרש על מצחו תמיד ולמד שממשש בו כעודו על מצחו שלא יסיר דעתו ממנו :
 (לט) ושבת . עשה אותם משכנות משכנת וכולם של שש : (מ) ולבניא אהרן תעשה כתנת . ד' כגדים הללו ולא יותר כתנת
 ואכנט ומגבנות הוא מנכפת ומכנסים כתוכים למטה כפרסה : (מא) והלבשת אותם את אהרן . אותם האמורין באהרן חסן ואמר
 ומעיל וכתנת תשכן ומנכפת ואכנט וזין ומכנסים הכתוכים למטה ככולם : ואת בניו אתו . אותם הכתוכים כהם : ומשחת אותם
 את אהרן ואת בניו כשמן המשחה : וכולאת את ידם . כל מלווידים לשון חניך כשהוא נכנס לדבר להיות מוחזק בו מאותו יום והלאה הוא
 וכלשון לעו כשממנין אדם על פקידת דבר כותן השליש כידו בית יד של עור שקורין גוואנט"י ועל ידו הוא מחויקו כדבר וקורין לאותו נסירה
 דיו"ט פטור הוא מלווידים : (מב) ועשה להם . לאהרן ולבניו : מכנסים בד . הריח' כגדים לכהן גדול וד' לכהן קטן :
 (מג) וחיו על אהרן . כל הכגדים האלה על אהרן והלוויין לו : ועל בניו . האמורין כהם : בכואם אר אהרן מועד :
 לה כלוכן למשכן : ומתו . הא למדת שממשש ממש' כגדים כמיתה : חקת עולם לו . כל מקום שחומר חקת עולם הוא גזירה
 מיד ולמרות לנכסו : (א) לקח . כמקום ושת גזירות הן אחת של קיסה ואחת של לקיסה ולכן פתרון אחד : פד אחד . לכפר
 על מעשה העגל שהוא פד : (ב) ולחם מצות וחלות ורקיקי מצות : הרי אלוג' מינין רכוכה וחלות ורקיקין לחם מצות היא
 הקרויה למטה כענין חלות לחם שכן על שם סנותן שכן כרכוכה כנגד החלות והרקיקין וכל המינין באים עשר עשר חלות (מנחות עו) :
 בלולוח בשמן . כשהן קמח וזמן כהן שמן וכוללן (שם עה) : מושחים בשמן . אחר אכיתן מושחן כמין כ"י (כ"ף יוגיית) שהיא
 עשויים כמין שלמו (שם) : (ג) והקרבת אותם .

רשב"ם

פתיל אחד היה בשני דאפי הנין שמגיע מלון לאון שהיא הנין מקור כהן ונ' חושין מלאעלה על הראש והיו עשוי על החושין כענין
 כובע על המצפת . אל מול פני המנכפת יהיה הנין על מצחו מקיף מלון לאון : (לח) וכשא אהרן את עון הקדשים וגו' לפ'
 עשאו לא דיבר הכתוב טומאת הקדשים אלא כך פירשו כל קרבנות שיכחו ישראל או עולה או חטאת או אשם לכפר עליהם שיסייע
 הנין עם הקרבן להזכיר לפני הקב"ה שהיה לרצון ולזכרון לבני ישראל להתכפר להם : (מ) לכבוד ולתפארת לפי שהמנכפת על
 הראש דרכים יפוי נאה ביותר : (מא) והלכשת אותם כשתקים המשכן : (ב) ולחם מצות אפוי בתנור קרוי לחם . וגם שמו
 היה בן כי הוא לחם האמור עם חלות ורקיקין כעשיית מילואים כפרשת לו את אהרן . חלות ורקיקין מפורשים במסכת מנחות וכולל
 עין וזין עשר הם : (ג) והקרבתם אותם .

מבלל יופי

(מ) (אכנפים) . הוא אזור המכנסים . (ומגבעות) .
 הם המוכנים שמישימין על הראש לתפארת .
 (מב) (מכנסים בד) . ידוע תקראו מכנסים כרשון
 שמש וזה הוא כנר אחד לפי שיש לו שתי גופות : (כד) .
 קטץ בקרו המסרת עליו לית כותיה קמין וכל הכר כותיה
 (מ) (אכנפים) . הוא אזור המכנסים . (ומגבעות) .
 הם המוכנים שמישימין על הראש לתפארת .
 (מב) (מכנסים בד) . ידוע תקראו מכנסים כרשון
 שמש וזה הוא כנר אחד לפי שיש לו שתי גופות : (כד) .
 קטץ בקרו המסרת עליו לית כותיה קמין וכל הכר כותיה
 בקמין :
 (א) פד' הוא כהן שנינים ואיל הוא משכנס כהני
 השנית אחד ושלישים יום :
 (ב) (ורקיקין) . ענינו הדלות והרקות : (ג) (על
 סלאחה) . בא במקום בית השמש כמו בשר אחד
 ואצרת

הפך ואת שני האילים : ד ואת אהרן
 ואת בניו תקריב אל פתח אהל מועד
 ורחצת אתם במים : ה ולקחת את הבגדים
 והלבשת את אהרן את הכתנת ואת מעיל
 האפד ואת האפד ואת החשן ואפרת לו
 בחשב האפד : ו ושומת המצנפת על
 ראשו ונתת את גזר הקדש על המצנפת :
 ז ולקחת את שמן המשחה וצקת על
 ראשו ומשחת אתו : ח ואת בניו תקריב
 והלבשתם כתנת : ט ותקרת אתם אבנט
 אהרן ובניו וקבשת להם מנבערת וקיתרת
 להם כהנה לחקת עולם ומלאת יד אהרן
 ויד בניו : י ותקרב את הפך לפני אהל
 מועד וסמך אהרן ובניו את ידיהם על ראש
 הפך : יא ושחטת את הפך לפני יהוה
 פתח אהל מועד : יב ולקחת מדם הפך
 ונתתה על קרנתי המזבח באצבעך ואת
 כל הדם תשפך אל יסוד המזבח :
 יג ולקחת את כר החלב המכסה את
 הקרב ואת היסרת על הכבד ואת שמי
 הקליה ואת החלב אשר עליהן והקטרת
 המזבח : יד ואת בשר הפך ואת ערו
 ואת פרושו ושרף באש מחוץ למזבחה הטאת
 היא : טו ואת האיל האסד תקח וקמנו
 אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל :
 טז ושחטת את האיל ולקחת את דמו
 וזרכת

ותקריב יתהון בסלא ויתחנא וית
 דכרין : ד ונת אהרן ונת בגוהי תקריב
 לתרע משכן וימנא ותסחי ויתהון במינא :
 ה ותסב ית לבושא ותלביש ית אהרן
 ית כתינא וית מעיל דאפודא וית אפודא
 וית חושנא ותתקין ליה בהימין אפודא
 ו ותשוי מצנפתא על רישיה ותתן ית
 כלילא דקודשא על מצנפתא : ז ותסב
 ית משוחא דרבוהא ותריק על רישיה
 ותריביתיה : ח ונת בגוהי תקריב ותלבישיה
 כתונין : ט ותקריב יתהון המינין אהרן
 ובגוהי ותתקין להון כוכביין ותהי להון כהונתא
 לקים עלם ותקריב קורבנא דאהרן וקורבנא
 דבגוהי : י ותקריב ית תורא לקדם משכן
 ומנא ויסמוך אהרן ובגוהי ית ידיהון על
 ריש תורא : יא ותכוס ית תורא לקדם
 י בתרע משכן וימנא : יב ותסב מדמא
 דתורא ותתן על קרנתי מדבחה באצבעך
 ונת כל דמא תשוד ליסודא דמדבחה :
 יג ותסב ית כל תרבא דחפי ית ננא
 ונת הצדא דעל ככדא ונת תרמין קלין
 ונת תרבא דעליהן ותסיק למדבחה :
 יד ונת בסר תורא ונת משכיה ונת
 אוכליה תוקד בגורא מברא למשריתא
 הטאתא הוא : טו ונת דכדא חד תסנ
 ויסמכון אהרן ובגוהי ית ידיהון על ריש
 דכדא : טז ותכוס ית דכדא ותסב ית
 דמיה ותזרוק על מדבחה סהור סהור :
 ויח

כל האיל המזבחה עלה הוא ליהוה בית
 חמישי ליהוה אשה ליהוה הוא יום ולקחת את האיל
 השני וסמך אהרן ובניו את יריהם על ראש
 האיל : כ ושחטת את האיל ולקחת מדמו
 ונתתה על סנדל און אהרן ועל סנדל און בניו
 הימנית ועל בתיך ידם הימנית ועל
 בתיך רגלם הימנית וזקקת את הפס על
 המזבחה סביב : כא ולקחת מן הדם אשר
 על המזבחה ומשמן המשחה והיתת על
 אהרן ועל בניו ועל בגדיו ועל בגדי בניו
 אהו וקדש הוא ובגדיו ובגדיו ובגדיו בניו
 אהו : כב ולקחת מן האיל החלב והאליה
 ואת החלב המכסה את הקרב ואת יתרת
 הקרב ואת שתי הכליות ואת החלב אשר
 עליהן ואת שוק הימין כי איל מלאים
 הוא : כג וכפר לחם אמת וחלת לחם
 שמן אמת ורקיק אחר מסל המצות אשר
 לפני יהוה : כד ושמת הכל על כפי אהרן
 ועל כפי בניו והנפת אתם תניפה לפני
 יהוה : כה ולקחת אתם מידם והקמרת
 המזבחה על העלה לרית נחוח לפני יהוה
 אשה הוא ליהוה : כו ולקחת את החטה
 מאיר המלאים אשר לאהרן והנפת אהו
 תנופה לפני יהוה ויהי לה למקרה :
 כז וקדשת את חנה התנופה ואת שוק
 התרומה אשר הניף ואשר הורם מאיל
 המלאים מאשר לאהרן ומאשר לבניו :
 בח ונתת לאהרן ולבניו לתקיעולם מאת
 בני

הוא קדש יי לאתקבלא בדיעו קורבנא
 קדש יי הוא : יט ותסב ית דכרא תננא
 וקסמוך אהרן ובנוהי ית יריהון על ריש
 דכרא : כ ותכוס ית דכרא ותסב מדמיה
 ותתן על דום אונקא דאהרן ועל דום
 אונקא דבנוהי דימינא ועל אליין יריהון
 דימינא ועל אליין ריגלהון דימינא ותורו
 ית דמא על מדבחא סחור סחור :
 כא ותסב מן דמא דעל מדבחא וממשחה
 דרבוחא ותדי על אהרן ועל לבושוהי ועל
 בנוהי ועל לבושי בנוהי עמיה ויתקדש הוא
 ולבושוהי ובנוהי ולבושי בנוהי עמיה :
 כב ותסב מן דכרא תרבא ואליקא ותת
 תרבא דחפי ית צוה וית חצר בכדא ונת
 תרתין כולין וית דרבא דעליהון ונת
 שקא דימינא ארי דכר קורבנא דהוא :
 כג ופתא דלחם חרא ונריצתא דלחם
 משח חרא ואספוג חר מסלא דפשיטא ו
 קדש יי : כד ותשוי כולא על ידי דאהרן
 ועל ידי דבנוהי ותריס יתהון ארמא קדש
 יי : כה ותסב יתרוון מנדחון ורסין
 למדבחא על עלתא לאתקבלא ברעו
 קדש יי קורבנא הוא קדש יי : כו ותסב
 ית חדנא מדכר קורבנא די לאהרן ותריס
 יתיה ארמא קדש יי יודי לך להולק :
 כז ותקדש ית חדנא דארמוחא וית שקא
 דאפן שויתא דאתרם ודא תפדש מדכר
 קורבנא מדי לאהרן ומדי לבנוהי : כח ויה
 לאהרן

בני
 מא
 ליו
 ית
 דמא
 ארמא
 ועל
 על
 דלח
 ועל
 (יה)
 כסח
 וחא
 נחח
 כהו
 ולבו
 וכני
 (מח)
 כתי
 סכע
 למי
 (כה)
 סלח
 סכע
 (ב)
 סח
 (מ)
 עכס
 (ב)
 חו
 (גח)

את ידם: ל שבעת ימים וילבשם חכתן
 תחתיו מבגיו אשר יבא אל אהל מועד
 לשרת בקדש: לא ואת איל המלאים
 תקח ובשלת את בשרו במקם קדש:
 לב ואכלו אהרן ובגיו את בשר האיל
 ואת הלהם אשר בסל פתח אהל מועד:
 לג ואכלו אתם אשר כפר בהם למלא
 את ידם לקדש אתם ותר לא יאכלו כיר
 קדש הם: לד ואם ינתר מבשר המלאים
 ומן הלהם עד הקר ושרפת את הנותר
 באש לא יאכל בירקדשהוא: לה ועשית
 לאהרן ולבגיו לכה ככל אשר צויתי אתה
 שבעת ימים תמלא ידם: לו ופר תטאות
 תעשה ליום על הכפרים ותטאת עד
 המזבח בכפרה עליו ומשחת אתו לקדשו:
 לו שבעת ימים תכפר על המזבח וקדשת
 אתו והיה המזבח קדש קדשים כל הנגע
 במזבח יקדש: ם לח וזה אשר
 תעשה

אמנו ק"כ

ב

ששי

יהיו לבגויה בתרוהי לרפאה בהון ולקרבא
 בהון ית קורבנהון: ל שבעת יומין
 ולבשינון כהנה תחותיה מבגויה דיעול
 למשכן ומנא לשמשא בקודשא: לא וית
 דכר קורבניא תסב ותבשל ית בקרויה באחד
 קדיש: לב ויכול אהרן ובגויה ית בקר
 דכרא וית לקמא דבסלא בתרע משכן
 זימנא: לג ויכדון יתהון דאתכפר בהון
 לקרבא ית קורבנהון לקדשא יתהון
 וחילוניה לא יוכל ארי קודשא אינון:
 לד ואם ישמאר טבסר קורבניא ומן
 לחמא עד צפרא ותקיד ית דאשתמא
 בגורא לא יתאכיל ארי קודשא הוא:
 לה ותעביד לאהרן ולבגויה כדון כמ
 דפקודית יתך שבעא יומין תקריב קורבנהון:
 לו ותקרא דתטאתא תעביד ליומא עד
 כפוריא ותבוי על מדבחה בכפרותך עלות
 ותכבי יתיה לקדשותיה: לו שבעא יומין
 תכפר על מדבחה ותקדיש יתיה ויהו
 מדבחה קדש קודשא כל די קרב במדבחה יתקדש: לח ודין דתעביד על מדבחה

אמרין

רשי

(במבר יח) לך תתים לנשח (ה"ה איו) אל תגעו כמשיחי (כ) : ולמלא במא אירם . ע"י הכנדים הוא תלכס ככה
 גדולה : (ל) שבעת ימים . רטפין : ילבשם הכהן . אשר יקום חכנו תחניז לכהנה גדולה כשימטהו להיות כהן גדול :
 אשר יבא אל אהל מועד . (יומא עג) אותה כהן המוכן לכנס לפני למניס כיום הכפורים וזה כהן גדול שאין עבודת יום הכפורים
 כמרה חלל בו : תחתיו מבגיו . תלמד שאם יש לו לכהן גדול בן עולה את מקומו ימנה כהן גדול תחתיו : (ת"כ) . הכהן
 תחתיו מבגיו . וזאת ראייה כל לשון כהן מועד עובד יחם לפיכך ניוון תסיר כמשך לבגיו (ג) : (לא) במקום קדוש . כחצר אהל מועד
 שהללוים הללו קדשי קדשים היו : (לב) פתח אהל מועד . כל החצר קרוי כן : (לג) וצבלו אותם . אהרן ובגיו . לפי שם
 צעמיהם : אשר כופר בהם . להם כל זרות ותעוב : למלא את ידם . צליל ולחם הללו : לקדש אותם . שעל ידי האלוים
 הללו נתמלאו ידיהם ונתקדשו לכהנה : כי קדש הם . קדשי קדשים ומכאן למדנו אזהרה לזר האוכל קדש קדשים שנתן התקדש טעם
 לדבר משום קדש הם : (לת) ועשית לאהרן ולבגיו ככה . טעם הכתוב וכפל לעכס שאם עסר דבר אחד וכלל האזור בענין לא
 כתמלאו ידיהם להיות כהנים ועבודתם כסולה : אזהרה . כחזו אותך . שבעת ימים המלא וגו' . בענין הזה ובקרבנות הללו ככל
 יום : (לו) על הכפורים . כשכיל הכפורים לכפר על המזבח וכל זרות ותעוב ולפי שאלתר שבעת ימים תמלא את ידם חלל
 חלא דכר הכא כשכילם גנן סלילים והלחם חבל הכא כשכיל היזכח כגון פר שהו לחטוי היזכח לת

שבעת

ל שובעא יומין ולבשנון בתיא דיקום בתרוי סו בני ולא מן לונאי בנמו דיעולין למשבו נמי : לא נת
דבר וגוי : לב ויכול אהרן ובניו ית בישרא דירכא ווי : לב ויכלון ויהוון דאחפסר בהון לקרבא ית
קורבנהון למקדשא ויהוון לשמשא קדמי וחילי לא יכור אר ס קודשא חינו : לר ואין ישפיר מבשר קורבנא
ומן לחמא עד צפרא וחוקד ית דמשפיר בנרא לא ימאכיל ארום קודשא הוא : לה ותעביד לאהרו ולבגותי
היכרין בקל די פמידות יתך שובעא יומין תקרב קר בהון : לו ותורא דחטאתא וגוי ותבני עליה לקדשותיה :
לו שובעא יומין וגוי ויהי מדבחה קודש קודשי כל דתעב במדבחה ותבש מן בני אהרו בכם מן שאר עמא לית
אפשר להון למקרב דלקא ותקדוון באשא מצלתבא דנפיק מן קודשיא : לח ודון קורבנא דתעביד על מדבחה

אמרין

רש"י

שמענו לכך הולך מקרא זה . ונדרש ת"כ אומר כפרת המזבח הולכה שווא התנדב איש דבר גול במלאת המזבח והמזבח : וחטאת .
ומדכי לשון מתנת דמים התנוסס כאלכע קרוי טעו : ומשחת אותו . כשמן המשחה וכל המשחות כמין כ"י : (לו) והיה המזבח
קדש . ומה היא קדושתו כל הניגע בו מוכח יקדש אפילו הו פסול שעלה עליו קדשו המזבח להכשירו שלא ירד מתוך שלאחר כל הנוגע
יקדש שמוע אני בין ראוי בין שאינו ראוי כגון דבר שלא היה פסולו בקדש כגון הכובע והכרבע . ומוקצה ונעבד והטרופה וכיוצא בהן ת"ל לוי אשר
תעשה הסמוך אחריו (ת"כ פ"צ) מה עולה ראוי אף כל ראוי שגדלה לו כבר ונפסל משבח לעזרה כגון הלן והיואל והטמא ושכשט כמחשבה

ק"ו

באר רהובות דקדוקי רש"י

(כ) דהא ודאי אין לפרש מלת למשחה ענין משיחה ממש (וזלכוין) תקדש וכו' כמשחו בגדי כהונה אלא ודאי לשון שררה הוא למשחה
(ל) הערש אפטיין על ידי כגדרי כהונה תגדל ותתכבד על דרך דאמר רבי יוחנן קרי למאני מכבדותיה : (ג) הולכת לדעת דמלת
כהן איכא לפרושי בכלשון שם התואר כהן (אין דיבר) ונקרא כך אף כשעה שאינו עוסק במלאכתו ונקרא כן ככל עת לפי אומנותו אכן כאשר
יודעו שעוסק בעשוי במלאכתו הולכתו להוסיף מלות אשר יכון דמלת כהן למודיה אינו מוכן שעוסק בעתה במלאכתו : וגם איכא לפרושי
מלת כהן בכלשון עובד ממש (ער דינט אינונד) והחילוק ביניהם הוא זה לפירוש הראשון כלשון שם התואר הולכתו להוסיף אשר יכון ולפירוש
השני כלשון עובד ממש אין לריכין להוסיף כלום וכו' ודאי יוסתברא טפי לפרושי הענין בכלשון עובד ממש והיינו בלתי הוספה מלפרושי כלשון זס
התואר ולהוסיף בקרא אור יכון וזה שפכת רש"י מאלו ראיה כל לשון כהן עובד ממש (ער דינט אינונד) דאם כפרשהו בכלשון שם התואר כהן
(אין דיבר) הולכתו להוסיף אשר יכון : ומה שכתב עוד ולפיכך ניגון התביר נמשך לפניו לזה הולכת לדעת דניגון התביר שייך ודבוק
הוא לניגון הטפחא כי אין תביר בלא טפחא ואם כן דעת רש"י באשר דמלת הכהן כתביר ומלת תחתיו בטפחא דשייכים ודבוקים להדדי גם
מאלו מוכח דכוונת הפסוק דלא להוסיף בקרא כלום דאם לא כן לא הוילקד מלת הכהן ומלת תחתיו בטפחא דשייכים ודבוקים להדדי כיון
דאם בקרא מלות אשר יכון אלא ודאי מלת כהן לשון עובד ממש הוא (ער דינט אינונד) ולא חסר בקרא כלום זה שסיים לפיכך ניגון
התביר נמשך לפניו לזה הולכת ומלת הכהן כמשך התביר לפני מלת תחתיו דהוא בטפחא דשייכים להדדי : וכל מה שכתבתי אחותי
ותפסתי מדברי הגאון פעל לבוש אורה רק הוספתי מעט בדבריו כדי להסין היעוים דבריו ונשתתו ודוכסו בקצר :

(ח) דהא

רשב"ם

ולכסם הכהן בהתחכם להיות כהן גדול : (ל) שבעת ימים תמלא את ידס שבעת ימים לפני יום השמיני שהיה עבודה באהרן
לענין היום משה חקים את המזבח ככל יום ומקריב קרבנות בכל (יום) ולערס היה עפרקו וכיום השמיני הוא בלחוד בניסן הוקם
המזבח למערי כדכתיב בלילה פקודי ומלכן וחילן עבודה בלחוד ובניו : (לז) כל המוגע . וקרב אל המזבח :

ונקדש

מכלל יופי

רבותי נשתמשו הרבה בלשון כך בלא הא כי כן רשורש
והעקר ורוב הילך יאת ענינו כמיכו : (אתבה) . בא
מורכב מן איתך ואיתך וההא נוספת : (לו) (יקדש) .
פירושי אפילו קרבן פסול שעלה עליו
קדושת המזבח להכשירו וכיון שעלה לא ירד והוא שיהיה
ראוי למזבח אלא שנפסל באחד מהדברים הפוסלים הקרבן :

רבע 50 ג ()

תעשה על-המזבח כבשים בני-שנה שנים
 ליום תמיד : לט את הכבש האחד תעשה
 בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים :
 מ ועשרן סלת כלול בשמן כתיב רבע
 ההין ונסך רביעת ההין יין לכבש האחד :
 מא ואת הכבש השני תעשה בין הערבים
 במנחת הבקר וכנסקה תעשה-לה לריח
 ניחח אשרה ליהודה : מב עלת תמיד
 לרתיכם פתח אהל-מועד לפני יהוה אשר
 אנער לכם שמרה לדבר אליך שם :
 מג ויעדתי שמה לבני ישראל ונקדש
 בכבדי : מד וקדשתי את-אהל מועד
 ואת-המזבח ואת-אהרן ואת-בניו אקדש
 לכהן לי : מה ושכנתי בתוך בני ישראל
 והייתי להם לאלהים : מו וידעו בני
 יהודה אלהיהם אשר הוצאתי אתם
 מארץ מצרים לשכני בתוכם אני יהוה
 אלהיהם : פ א ועשית מזבח
 מקשר קטרת עצי שטים תעשה אתו :
 ב אמה ארבו ואמה רחבו רבוע יהיה
 ואמתיים קמותו ממנו קרנתיו : ג וצפית
 אתו זהב שהור את-גוו ואת-קירתיו סביב
 ואת-קרנתיו ועשית לו זר זהב סביב :
 ד ושתי טבעת זהב תעשה-לו מתחת
 לזרו על שתי צלעותיו תעשה על-שני צדיו
 והיה לבתים לבדים לשאת אתו בהמה :
 ועשית

שביעי
ל

אמרין בני-שתא תרין ליומא תדירא :
 לט ית-אימרא חד תעביד בצפרא וחד
 אימרא תנינא תעביד בין שמישיא :
 מ ועסרונא סולתא דפילא במשח
 כתישא רבעות הינא ונסכא רבעות הינא
 חמרא לאימרא חד : מא ונת אימרא
 תנינא תעביד בין שמישיא במנחת צפרא
 וכנסקה תעביד-לה לאתקבלא ברענא
 קורבנא קדם-יין : מב עלתא תדירא
 לדריכון בתרע-משכן זימנא קדם יין דאנפין
 מימרי לכוון תפון למללא עמך תפון :
 מג ואנפין מימרי-תפון לבני ישראל
 ואתקדש ביקרי : מד ואקדש ות-משכן
 זימנא ות-מדבחה ות-אהרן ות-בגותו
 אקדש לשמישיא קדמי : מה ואשרי שכנתו
 בנו בני ישראל ואהוי להון לאלהא :
 מו וידעון ארי אנא יין אלקהון דאפקית
 יתהון מארעא דמצרים לאשראה-שכנתו
 ביניהון אנא יין אלקהון : א ורתעביד
 מדבחה לאקטרא עלוהי-קשורת-בוסמן
 דעאי שפין תעביד יתיה : ב אמתא
 אורכיה ואמתא פותיה מרבע יהי ותרתן
 אמין רומיה ומניה קרנהי : ג ותחפינתיה
 דהב דמי ית-אינניה וית-כתלוחי סהור
 סהור ות-קרנהי ותעביד ליה חיר דדרג
 סהור-סחור : ד ותרתין עומן דהב תעביד
 ליה ומלרע דרניה על-תרין וניתיה תעביד
 על-תרין סהרוהי ויהי לאתנא לאר-תנא
 למיטל